

Изази сваке
недеље.

ПРЕТПЛАТА СЕ ШАЉЕ
НАПРЕД УРЕДНИШТВУ.
УРЕДНИШТВО ЈЕ У БО-
ГОСЛОВИЈИ.

СИОН

ЗА СВЕ СРПСКЕ КРА-
ЈЕВЕ СТАЈЕ НА ГОД.
60 ГР. ИЛИ 6 ФОР. НА
ПО ГОД. 30 ГР. ИЛИ
3 ФОР. НА ТРИ МЕС.
15 ГР. ИЛИ 1 ФОР. И
50 НОВ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА ОД
НЕРЕДОВНИХ ДОПИС-
НИКА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.

Издаје и уређује проф. БОГОСЛ. АРХИМ. НЕСТОР.

Црква Михајловачка.

„Лучше има добро, нежели богат-
ство много — (премудри Сирах.)

Сваки човек ваља озбиљно да промисли шта га чека по-
сле овога краткога, али бурнога и много пута ужасних по-
сљедица живота. Онај, који се не стара за вечну отаџбину,
него у магновењу проводи свој живот или благо од Бога му
поклоњено не опредељује на племените цели, његово име и
спомен пропадају у заборавности и губе се у бездану прош-
лости без икаквог знака и одликовања. Сваки народ као
и поједини човек пред собом има отворено широко поље
да упражњава своју делатност и да се обесмрти код свог
рода и порода. Код нас у Србији нужде су разноврсне, не-
достатци многи, којима при најбољој жељи јавна управа не
може да доскочи, ако и остали чланови друштва не пруже
своју милостиву десницу и својски не почну да видају на-
родне ране. Црква и школа најсходнија су места, где је
поштени србин од памтивека навикао да просипа своје благо
и себи неувелу круну савија. До сада су се у Србији, од
када се је она опоравила и у својој кући домаћином постала
одликовали многи родољуби, подижући цркве из развалина и

за школе приносећи не мале жртве; али дар, ког је ове године поклонио Богу и народу врсни наш србин Петар Радовановић из села Михајловца окр. Смедеревског, надмашује све друге поклоне, не толико због своје величине, колико због своје побожности и лепог примера, ког пружа осталим имућнијим тежацима.

Петар Радовановић поштеним трудом и знојем текући, из темеља је сазидао Михајловску цркву и народну школу у округу смедеревском. На прву је потрошио 1560 дуе, а на другу 1200 дуе. Ова знатна сума коју је Радовановић издао за две најплеменитије и најузвишеније цели, заслужују највеће признање и ми ценимо да ће за дуже времена његово име живети и у цркви и у народу а вечито пред престолом оца небеског.

Дај боже да нам се хиљадили у нашој отаџбини оваки дични синови и да остала наша српска браћа, следејући његову примеру, принашају своје поштено заслужене дарове на олтар цркве и народне просвете.

Црква ова освештена је од његовог високопреосвештенства г. митрополита Михаила на дан 20 Јула ове године. Том приликом говорио је и беседу, као што он обично говори при оваквим приликама. Но неимајући ову засад под руком, да је јавности предамо, штампамо беседу, коју је за тај случај приредио свештеник осипаонички Живота Јовановић. Ево те беседе:

Благочестиви Христијани!

Данас, у који се дан ова наша света црква благодаћу светог Духа посредством високопреосвећеног архиепископа и началника наше православно-источне вере г. митрополита Михаила освештава, дужни смо веровати и исповедати, да смо сви овог освећења постали учесници; јер права и истина црква Исуса Христа јесмо ми Христијани, а благочестиве наше душе јесу прави храмови светог Духа.

Зато при освећењу ове свете цркве дужни смо сви, као прави и истинити богопоштоватељи, уверити себе саме да се

онако свршава освећење душе наше, као што се је нужним обредима ова наша црква освештала. А како то бива? То пажљивим и зрелим нашим разсуђењем да проучимо.

Још пре годину дана у овој цркви постављена је, а данас и утврђена света трапеза и освећен жртвеник божји, да се на њему приноси безкрвна жртва. И свакога од нас истинитог Христијанина срце је прави жртвеник божји, кад на њему гори ватра љубави наспрам ближњих наших, и кад се чиста и истинита молитва у смерноме срцу приноси господу Богу. Ова наша молитва к Богу толико је милија и важнија, кад је ми добром вером и делима љубави приносимо. А молитве без смернога срца, што се на жртвенику приносе Господу Богу, не важе ништа, као што тврди свето писмо, кад вели:

„Что ми множестко жртви каших? Научитеса добро творити, кзищите сѣда, избежите обидимаго, сѣдите сирѣ, опракудите кдокицѣ, и тогда прїидите и икитеса пред лицемз моимз жртвами кашими.“

Данас у овој светој цркви омивена је света трапеза чистом и миришљавом водом, да не би на њој никаква нечистота заостала. И жртвеник душе наше треба да буде умивен нашим сузама покајања, како неби на њему никаква греховна нечистота заостала.

Данас је света трапеза на тврдом основу утврђена, па као што је она на свом основу остала непоколебљива, тако смо и ми дужни душу нашу сваким могућним начином осигурати како се не би она разним светским преварама и саблазнима узнемиравала, поколебавала и мутила. Кад ми стојимо на молитви у храму божијем, а мисли наше странствују по другим местима; кад црква нам налаже минутно оставити свако старање о животу земаљском, а ми у исто време броимо и рачунамо наше приходе; кад се нама у цркви говори о Богу ради наше душевне користи, а ми о том и не мислимо, већ само о нашој телесној користи мислећи не допуштамо

ни једној речици, да се косне нашег срца; — онда ми не утврђујемо наш унутрашњи жртвеник, онда се наша душа колеба и клони се к паду.

Данас је ова света црковна трапеза обучена и одевена пристојним украшењем, да би и спољашње одговарала светињи црве божје. Тако смо се и ми сви дужни с пророком потрудити, да се обучемо у хаљину спасења, и оденемо хаљивом весеља, како би се душа наша радовала о своме избавитељу од првородног грека Господу Исусу Христу. Колико је стидно и срамно го бити телом пред збором честних и поштених људи, толико је за нас у два пута већи стид и срам, ако неморално предстанемо пред очи самога Бога обнаженом душом? Тајав обнажен да се не усуди ући у ово свето место, пред скуп светих анђела и свију светих, по шта више нег са искреним кајањем повиче: Чертогз твој кижѡ, Спасе мой, украшенный, но одежды неимамз да книдѡ бошь.“ —

У стара времена обично су зидани храмови божји на оним местима, гди су сарањена била тјелеса мученичка. То опомиње нас Христијане, да би и ми подражавали светим мученицима. Они су из љубави на спрам Бога и своје вере проливали своју драгоцену крв, претрпели најгнуснија мучења и нису свог живота за веру и поштење штедили. Сад благодарност нека буде преблагоме творцу, нема оних гонења против наше вере и црве. Ми уживамо мир, слободу и сваку тишину, по ипак ми можемо бити својевољни мученици, ако великодушно носимо терет нашег звања, ако трпељиво носимо гонења, даже и неправду од других, ако се тврдо боримо противу греха, ако побеђавамо наглост наших страсти, ако обуздавамо и укочавамо оне наше страсти, које војују против здравог разума. Такове борце увенчаће венцем славе свемогућна десница божја онако исто, како год што је увенчала и свете мученике.

Данас је света трапеза помазана светим миром, и чрез

то помазање постала је она од просте и обичне ствари освећеном, до које се сад нечисте руке несмеду дотаћи.

И ми Христијани, кад је тело наше омивено водом светог крштења, помазани смо светим миром. Чрез ово помазање добили смо и печат дара Духа светог, и тако смо уписани у број изабраних божјих, до којих се нико са злом намером дотаћи несме ако жели да га непостигне строга осуда божија.

Боже, творче и саздатељу васионе, који све освештаваш и благосиљаш, благоволи, да се при освећењу ове свете цркве и унутрашњост наша освешта! Прими ово наше жртвоприношење обичном твојом благостију, не као дар достојни величија твога, но као најмањи знак нашег прама теби усрђа и страхо-поштовања!

А свима, који су на зидању овог светог храма помагали, а нарочито богопочитателном и врсном хришћанину Петру Радовановићу, посредством кога општина Михаиловачка и угледа у својој средини овај свети храм божји, подај твоје небесно благословеније! Амин.

Поглед на питање о сајединењу цркава.

(НАСТАВАК).

У намјери да покажемо како озбиљно теже к сајединењу цркава енглези, привешћемо овдје мњења чланова англоконтиненталног друштва о питању о сајединењу цркава, која су исказана била љетом 1872 године на нарочитом митингу у Лондону. Главним предметом расуђивања на овом митингу било је питање о установљењу христјанског јединства; при обсуђивању питања примади су учашће многа лица из вишег реда лондонског друштва, из породица најзнатнијих лордова и графова, из представитеља вишег енглеског духовенства и чланова англиканске цркве. Пре свега чланови митинга поставише својом задаћом, да разраде обште основе ради даљих расуђивања по овом питању и, после доста дугог разговора

једногласно усвојише следећа три закључка: 1. Религијозно и социјално стање енглеског народа у данашње време више нег икада показује на високу важност сајединења цркава. 2. Садашњи покрет у римској цркви, који себе називље старокатоличким, закључује у заметку тако важне последице за сво христјанско друштво, да мора на њ обраћена бити пажња не само чланова римске цркве, него и свију, који сачуствују питању христјанског јединства. 3. Дух, којим се мора вести к своје рјешењу питање о сајединењу цркава, изражава се у двје рјечи: „слобода и вјера.“ Посље једногласног усвојења говору показао је, да од тежње к сајединењу цркава не мора задржавати никога страх, да ће у број незнатне мањине пасти, јер, рече он, свака већина њекада је била мањином, пак и само христјанство још и данас има мањину човјечанства на својој страни. Посље председника први говорник предложио је следеће: „при садашњем невјерију, које све више расте и у Енглеској и у другим странама христ. свјета, питање о сајединењу цркава дало би у руке бранитеља христјанства најпречи љек против те заразе савременог друштва; с друге стране оно би најјаче допринјело да оживи црквени живот у Енглеској, који је на жалост дубоко пао. Што се тиче социјалних питања, сајединење цркава и у томе би принјело врло много користи нашој цркви. Путем сајединења са васионском црквом, англиканска црква изгубила би свој стегнути аристократички карактер, кога толико мрзи нижи сталеж нашег друштва, који усљед тога сасвим не сачуствује господствујућој цркви у Енглеској и тражи удовлаторења своје религиозном осјећају у различитим сектама, каквих је пуна наша отаџбина.“ Др. Littledale саобштио је сбору њеколике врло важне рјечи Делингера, да пријатељи цркве могу само тако подржавати покрет старокатоличанства, ако буду свугдје разпрострањали убјеђење, да старокатолици искрено желе сајединење свију христјанских цркава, дочим с друге стране куријална партаја сматра ту жељу старокатолика јеретичком

и страшно на њу напада. За тим др. Ofenham изразио је убијеће да је ватикански сабор, премда и нехотеце, много допринјео да се код западних христјана узбуде тежње к сајединењу пркава. Знамените рјечи „за слободу и вјеру“ морају служити лозинком к жељеном сајединењу. „У тима рјечима, вели говорник, изражена су велика два начела правог човјечанског развића не само у животу сваке поједине особе, него и у мањим и вишим друштвима, пак и у цјелим државама. Без слободе нема живота; без вјере не може се ни помислити о каквом авторитету, и сљедоватељно, ни о каквој обштој енергичној дјелателности, ни о каквим обштим тежњама управљенима к једној цјели. У древној цркви та су два начела господствовала; за тим је посљедовало раздјелење међу истоком и западом и најпосље раздјелење запада на две чести. Од тога доба ништа управо корисног није учињено за сајединење пркава. Једна је страна само проклињала другу. Узвишени дух истока и практички правац латинских племена а уједно љубав к истини ради саме истине, која одликује германско племе, морају се изнова сајединити и образовати једну васионску православну цркву. Том су жељом, која се мора остварати усљед непреложни молитвених рјечи Христа Спаситеља: „да сви едино будућь,“ проникнути сви здравомислећи христјани у свима крајевима христ. свјета. Него, ко тежи к једној извјестној цјели, тај се мора старати и о средствима, којима ће до те цјели доћи. Сваки дакле у своме бругу нека говори и дејствује у духу, који ће помоћи узајамном сајединењу христјана, — остало ће удесити Бог.“ Посље једнодушног одобрења те рјечи, обратило је особито пажњу и особито уважење на себе писмо православног архиепископа сирског Александра, које је прочитано било једним енглеским прелатом. Ево садржине тога писма: „Са задовољством могу споменути данас срдачни дочек, што сам у Енглеској нашао, и који није остао без посљедица; јер од оног доба не само Јерархија, него и народ на истоку жели да им

скорије настане време, када ће цркве наше братски једна другој руке пружити, да се братско сајединење достигне. Зпајући каква се сила закључује у христјанској љубави, ми се марљиво старамо о сајединењу црква у савезу мира и љубави и молимо Господа пркве да благодетно одстрани све препреке, које стоје на путу томе сајединењу. Пажљиво смо ми мотрили за успјесима великог покрета старокатоличког у Германији, радујући се да се и у римокатоличкој цркви налазе људи, које покреће евангелски дух истине и који се одважно противе печастивом догмату, што је грјешни човјек прогласио. Него уједно ми се бојимо да не би ти људи прешли границе, којима се морају ограничити њива настојања и да неби на мјесто жељених резултата нашкодили цркви. Ми би једно само желили, да сва црква постане онаком, каква је она била до раздјељења и да успјева у ономе смислу, како је то исказао нам патријарх Григорије делегатима папским т. ј. ако је што одбачено, нека се прибави опет. Посље раздјељења ниједна страна није имала права пити прибављати, нити шта одбацити. Таким начином они, који називљу себе старокатолицима, биће кадри да очисте римску науку од свега, што папе самовољно и противу правога духа христјанства прибавише; они ће образовати друштво, које ће више авторитета имати и више духовне снаге, него што има данас римска црква; тада ће они по правди заслужити назов старокатолика и много ће допринјети рјешењу питања о сајединењу црква, јер с таквим црквеним друштвом исто као и с другима, који траже еванђелску истину, лакше је источним црквама до саглашења доћи.“

У обште питање о сајединењу западних црква са православном налази у Енглеској врло благопријатно земљиште. Привешћемо извјестија Times-а 1872 године о покрету међу члановима англиканске цркве у корист сближења с православном црквом. По рјечима дописника реченог листа, лорда Шефтсбира, под декларацијом у корист сајединења англи-

канске с православном црквом од Јунија мјесеца до Августа поменуते године подписало се је 5.503 лица, између којих кнезова и чланова палате обштина 81, официра 141, судија 190, мера већих и мањих градова 13, професора и учитеља 52, банкира 29, адвоката и прокурира 236, љекара 126, предсједника црквених тугорства 101 и т. д. Неколико имена оних који се подписаше, по важности уплива што међу енглезима имаду, показују велики значај такове манифестације.

У најновије доба образовало се је у Енглеској друштво под назовом „Асоцијација источне цркве,“ коју састављају најваљанији богослови англиканске цркве. Утврђено са препоруком од енглеске владе, оно је започело своју дјелатност темељитим начином и задаћом својом има да научним путем спреми велико дјело сајединења цркава. Пет главних тачака, у којима се разликује англиканска црква од православне разређене су између најпрвих научењака богослова Енглеске. Из рада њивог ми са сигурношћу можемо исчекивати много добра правој Христовој цркви.

При свем том расположењу енглеских епископала к сајединењу с православном црквом, које смо сада представили, ипак оно је, тако рећи, ништаво у сравнењу са оним великим религијозним покретом к сајединењу с православном црквом, какав се од њеког времена спрема на другој обали океана — у Америци. Америка је много више расположена к том сближењу него ли Енглеска и то из другог још узрока него што је онај, који је показан био, као побуд к сближењу с православном црквом енглеских епископала. Жалостно религијозно стање Америке изазвало је и дало је особиту снагу томе покрету. Сами американски епископали сазнају, да је на тихом океану неизбјежна борба њиве цркве са протестантизмом, да ће трудно бити американским епископима борити се са романизмом и са безбројним дисентерима. „Епископална американска црква, пише руском обер-прокурору св. Синода прота Попов, особито у данашње време може се од-

важити на огромне, нечувене уступке православљу; она је готова да почне дјејствовати у томе смислу и без епископалне енглеске цркве, дочим је она независна од политичког суштаствовања саједињених држава, — и народ, усљед њеког необичног, инстинктивног расположења свом душом жели бити у савезу са Русијом и са православном црквом.“ Особито је та наклоност к православљу почела расти, од кад је професор балтиморске богословије О. Бјеринг примио православље; а да великанским корацима та наклоност напредује свједочи нам нова општина православних американаца, што се у Њу-Јорку образовала, која данас већ у центру Њу-Јорка има величанствени Бож. храм, у коме се божанствена служба врши и у којој се рјеч вјечне истине проповједа.

Православни храм у Њу-Јорку са својом малом општинском узбуђује необичну пажњу не само најважнијих органа америкаанске штампе, него и највиших представитеља америкаанске епископалне цркве. У Голосу од Октобра 1871 год. читамо да су међу молећима се 17 Октобра у правос. храму при светој литургији била два америкаанска епископа штата Флориде и Тинесе, који су дошли тамо са сабора америкаанских епископа, који је тада мјеста имао у Балтимору, са нарочитом цјељу да изразе од стране сабора радост своју по поводу одкрића православног храма и образовања правосл. општине у Њу-Јорку, и уједно наду, да ће тим путем питање о сајединењу епископалне америкаанске цркве са православном лакше достигнути жељено рјешење. То је исто било изражено и са стране епископа Новог Орлеана и Небраске. На једној од посљедњих сједница балтиморског сабора, читамо даље: већином гласова закључено је, да се моли св. Синод да назначи специјалну комисију ради скоријег рјешења питања о сајединењу епископалне са православном црквом и да се у ту комисију позове неколико америкаанских епископа.

То сажање америкаанског народа, народа свјежег, свјестног даје православној цркви широку јамчевину, да није да-

деко време, кад ће у Америци глас истине побједити и кад ће права Христова наука просвјетити онај дични народ и повести га путем православља у славу вјечног пастира Христа Спаситеља. —

(НАСТАВИТЕ СЕ.)

Б Е С Е Д А

говорена у недељу по св. Сави, на свадби у селу К. сељаком Сретену ове 1874. године.

(СЛИКЕ ИЗ НАРОДНОГ ЖИВОТА).

Пре него-ли наведемо беседу, морамо рећи неколико речи:

У томе селу први пут су венчане две младе у једној кући, без сватова, без гајди, без цигана, без таламбаса без части и пијанчења, и само је било два кума, два стара свата, четири комшије из фамилије и толико женскиња. Кад је свештеник свршио, што је по закону требало, онда је домаћин ставио добар ручак. При крају ручка, који је трајао до три сата по подне, свештеник је отишао, а остала само именована лица. Сретен као један стари сват одпочне и изговори беседу овако:

Браћо!

Нас је обично на свадбама веселио приказивач части. Наш домаћин није као просјак очекивао, а није ни хтео, да му ми доносимо од наше куће јело, чим ће своје госте наранити и почасти; него је сам начинио два весеља, сам спремио нам ручак, сам се потрудио први, да нас научи, како треба штедити и како и сиротинња може весеље провести, а да се незадужи. Он није куповао, нити у залуд трошио своје злато и свој зној за оне варошке потркушице и цигеричаве дровке, за које обично задужимо се по 20 дуката, а млада само једанпут обуче, па после у њих завијају деца мачиће. Он је своје снаје венчао у ономе руху, које су оне саме оиреле и изаткале. У њега је пун кош кукуруза, пун амбар пшенице, пун подрум вина и ракије. Па и опет он није свикао и сазвао дабуламу, да се дере, да граји, да му побјеје све кокоши и ћурке, да му пијани људи расточе и упропасте сво пиће, да му позобљу с коњма сав јечам, да му покољу стоку и да он — правећи два весеља — постане просјак и сиром.

Ми смо провели што је по закону, он је нас почастио, па кајдемо нашим кућама. Чим више овде седимо, тим више његову кућу раскућавамо, а и нашу упропашћујемо, да видите како.

Кад је стари сват (т. ј. он сам) јутрос похитао домаћину на медену ракију и изишао из авлије, наједанпут врисну његов коњ, кобила и ждребе и рекоше: „газда, куда ћеш? Ти нас ниси напојио, ни отимарио, ни назобио; ти трчиш на медену ракију, а ми овде дреждимо на јаслима.

— „Ја ћу да идем на весеље за данас, а ви како ви драго за данас, претрпите се.

— „Е наш газда, рече му коњ: ти ћеш сутра морати ићи на зекцир, па ћеш метути на мене седло, и узјашити ме, а ја не могу ићи; ти ћеш се орезилити, а мени ћеш изломити ребра и ја ћу липсати, а ти ћеш после по калу пешке глибати...“

— Старом свату, тако се пила медера ракија, да он није хтео даље ни да слуша своју марву, већ крете уз брдо. У том га спазеше волови: „Еј газда, куда ћеш? дај нам сена, положи нам; скоро ће настати орање, ми нећемо моћи вући плуг; провиде ће се наша ребра...“ Стари сват није слушао, него све даље замиче и уђе у сокак. Ту нађе и позва Алексу да и он пође на медену ракију и на част. Алекса пође. Сретоше га у сокаку његове свиње, па му назваше: добро јутро. Он их опсова, што му поједоше кукуруз. Оне му рекоше: „Куда ћеш газда? нарани нас; гладне смо и жедне смо: лед нисмо кадре пробити, да се воде напијемо; а немамо шта да једемо.“ — „Немам кад да идем кући, да вас нараним. „Сите сте.“ — оне му рекоше: „добро, добро газда, ми ћемо од глади, од жеђи и од зиме поцркати или ћемо се разбежати другим газдама, који ће нас гледати и ранити, па ћемо им доста масти дати и пара ће за нас узети: биће му пуна кеса дуката, масни бркови и пун трбу, а по твојој кеси ветар ће дувати, руке и усне твоје испуцаће се, јер нећеш имати чиме да их омастиш.“ — „Бежи, рече стари сват Алекси, да бежимо, док и мене нису моје окупиле; нека их, шта ће им бити.“ — „Ми немамо брлога, вичу оне, ми немамо...“ И хвала Богу утекосмо, да неслушамо прекора од наше марве, која већ и она почела да нас кори, што ми пијанчимо и скитамо се, а њу не гледамо.

— И наш брат Сима јутрос подранио, умно се, но се није Богу помолио, него се одео, па хоће право на весеље. Али скочише свиње овце, говеда, коњи, па га окупише: „стани газда; куда ћеш? ми смо гладни жедни. Кад ми поцркамо, ти ћеш постати просјак.“ А Сима

замакне у Гани забран, да се сакрије од прекора, па удари преко своје разваљене ливаде, коју стока гаца и свиње рију. Ливада му прекорно рече: „ти газда идеш да пијеш, а мене стока гаца и свиње рију, а ти ме нећеш да браниш и да трњак крчиш, па кад ти летос не родим сена, ти ћеш рећи: „неваља ливада. Ти неваљаш, а ја сам добра, но ме нећеш да гледаш.“ Сима ћути и иде. „Добро, добро, рече му ливада: како ти мене пазиш, онако ћу и ја тебе.“ У том Сима удари на домаћинову трлу. Кад тамо, али се домаћинова овца обесила на врликама. Он је почне да скида и пита је: „Што си се обесила?“ њему овца рече: „а да како се нећу обесити, кад сам му ноћас двоје јагњаци ојагњила, а он на место да дође, да ме склони у комору, да ми даде отаве и зоби, па да му јагњад одоим, — он прави весеље, није, једе, а мене заборадио. С тога нећу да му гледам јагњад. Нека поцркају, ми ћемо се повешати, а он ће го одати, као што су и одали стари кад нас нису гледали. Он нас стриже, музе, нашу децу коље, нас продаје, па и опет неће нас да гледа. Нама слаба вајда од њега, а кад нас њему нестане, неће имати ни млека, ни сира, ни скогрупа, ни вуне, ни меса, па нека га!

— Видите браћо, ми се веселимо, а наша стока гладна; ми пијанчимо а наше њиве и ливаде коровом зарашћују. Ми преврћемо чаше, а хиљаду штета и ми и домаћин трпимо. Па то није један дан, него тако радимо више дана у години. На весељу се опијемо; на слави се опијемо; па заветници се опијемо; у меану идемо и опијамо се, а све оно пропада, што саставља наше благо; ми се задужујемо, а ништа неспремамо чиме да се одужимо. И наша стока нас кори. Хајдмо те кући. Хвала домаћине на части, и хвала ти, што нисмо пијани. Прошла су времена дабулања. Да Бог да, да се сви на тебе угледали и Бог ти помогао, што си тако започео. Треба се владати према приликама, а не извршивати бабске адете, а себе упропашћавати. На посао. Нисмо пијани рођени, нетреба пијани ни да живимо нити да мремо. Збогом!“¹⁾

¹⁾ Беседу ову послао нам је један пријатељ, који се десио на тој свадби и беседу прибележио. Ми се радујемо што из ње видимо, да наш сељак сазнаје тешкоће од прекомерних и сувишних трошкова свадбених, који по кадшто донста долазе дотле, да многе куће поспру, па се дуго немогу да опораве. Дај Боже да ове мисли које се исказују у овој беседи, постану општа својина нашег народа. Ур.

Дописи Сиону.

Света Гора. 15. Јула 1874 год. Ми ценимо да нема места од веће важности за југославене, него што је света гора македонска. Јелини је зову *Атос*, а у праствара времена са целим својим полуостровом звала се је Ахте. Већ за време Тукидида у светој се је гори говорило грчки и славенски. На тој гори у стара времена стајаше и оријашка слика трачког Јова. Народ прича и сада, да парче те слике лежи у некој јарузи св. горе, али то парче ни један путник до сада није пронашао.

За време византијског цесара Васиља (македоно-славена) године 867—889 *Јован Коловос*, калуђер цариградски, сагради први манастир у св. гори близу негдашње вароши *Хиерис*, баш на ономе месту, ког грци, лукавост употребљавајући бејаху отели од славјана.

Цар Васиљ овоме манастиру поклони целу, тад пустошну гору *Атос* с многим повластицама.

Други цариградски калуђер Анастас, уреди калуђерски живот. Услед овога уређења манастир *Лавра* постане главом свију манастира.

У манастирима живели су готово сами славјани и много своме народу подзовали, преведећи списе грчких отаца на славјански језик, које после дивљачки ратови и јелинска невера уништижише. Говори се да и сада опстоји у Лаври један драгоцен рукопис на језику на по славјанском, на по грчком, и да се у овоме рукопису садржи савремена повесница првих манастира. За време Константина мономаха у светој гори живело је до 700 калуђера (1042—1054 год) Сада их има преко 7000, од којих близу половина родом су и пореклом славјани, али жали боже духом препредени јелини и покварени бугари. Грци не трпећи ни слова божијега, само ако је написано славјански, нашу старославенску литурђију свуда су заменили грчком литургијом, премда су највећи манастири сазидани на славјанском земљишту од славјански краља и бољара, и славјанским новцем и благом обогаћени.

Шест великих манастира саградише наши српски и бугарски краљи, на име монас. *Хилендарски*, *Зогравски* Симон-петарски, св. Павла, Кнесовски и Русиковски. Осам других монас. утемељено је и обогаћено од наших војвода и наших кнезова. Славјански кнезови и дапас новчано помажу ове манастире, али нико од славјања не мисли на то, да их подупире и славјанским духом да призрење калуђера предобије за славјанске цељи и славјанско образо-

вађе. Славјански калуђери, који седе у св. гори несљеде примеру српске и руске своје браће, па за то и немаре за славјанство. Опорјени грчким духом, они гледају из незнанства или немарности непријатељским оком на славјане и безбрижно пуштају, да им из манастира разносе по широком свету драгоцене душевне и светске славјанске споменике разноврсни и разнородни путници.

Кад се на полуострову балканском сваки живаљ озбиљно припрема за будућност, нама се чини, да би се и ми срби морали постарати, да нам не пропадне оно још мало споменика наше славне прошлости, који су нам преостали од туђинских, грабљивих руку. Ако и нисмо кадри да подижемо споменике, бар сачувајмо оне, које су нам наши предци оставили. Нашим радом и нашим прегореванјем покажимо светогорским какуђерима, који се слепо клањају грку и турчину боље него најближијим славјанским суседима, да се код нас није угасила света искра родољубља; да се они много више могу надати од браће славјана, који им манастире и цркве саградиле и књажевски обогатиле, него ли од слабих грка, гњилих турска и од свог удаљеног пријатеља, од ког их деле простране државе и широко, бурно море.

Један Светогорац.

КЊИЖЕВНОСТ.

Путовање у накрст око(!) цијеле земље. (Са 11. слика). написао Васа Пелагић. Биоград. штампарија Н. Стефановића и дружине. 1874. год. страна 281. обична повећа формата.

Са таким насловом имамо преда се књигу. Можда са њезине по доста велике цјене нема је сваки, па за то хоћу неку ријеч о њој да рекнем, како би читалачка маса колико толико сазнања могла имати.

Пелагић је ту књигу почео писати јоште у Сарајеву као сужањ бивши у конаку Дијонисијевог. Он је мени (тада сам био учитељ у Сарајеву) читао из те књиге ради боље штилизације, по начину старијих грчкијех мудраца, коју је спремао за ђаке босанске као некакав вид простране географије. Но та је књига сада, „пошто се (Пелагић) мало више умно развио,“ намењена јевропским научњацима! Кукада им мајка, нека знаду да је тек сада мајка родила јунака. Ха! ни једни они, што нијесу умели љуцтву да помогну него очекиваше наљ! Он ће њима потавнити вијенац славе!

По наслову, рекао би човјек: Е у овој књизи морају бити многа открића. А кад је прочита, наћиће обичан „баритон“ Пела-

гића. У њој он говори о народима: о начину њихова живљења; унутарњој управи и развијању, придодавајући од себе где где као неко „наравноучење“ зачињено са грђњом.

Ко познаје из ближе Педагогијеву наученост, томе не треба ништа ближе о тој књизи дефинисати, а за остале који се његовој вици само напрасно диве, велм:

Осим грђе што просиша на више сталезе свију народа; осим оних 11. слика; осим pjesме марсељеске и мирзе шафије (од др. Костића и др. Ј. Јовановића) и неколико одломака његушеве поеме; осим чланка о минералним водама, правила о животу и неколико навода из дреперове историје, што је наравно све туђе, (осим грђе).. друго је све, што год је о народностима говоријо прекоширато онако непоштено, мијењајући ријечи и ставове, из књиге: „карактеристика свију народа:“ а што у овој књизи не бијаше, допуњавао је из оне руске књиге, коју на страни 82. спомиње!! Остало је обично његово пустословље.

Грдна наученост Педагогијева! Но при свем том, „Путовање“, због шеврдања и шепртљаније далеко одстоји по важности од књиге: „карактеристика свију народа“ која је свијета угледала 1827. год.

Ко не би повјеровао овијем мовјем ријечима, нека сравни „путовање“ са „карактеристиком“ пак ће се увјерити, имајући на уму оне изузетке у горњем ставу. Таком варанцијом, долазити до новца туђега, зар није грђе, од примања пензије, коју људи, мање, више, поштено заслуже и на шта Педагогији највише напада. *O! tempora!?* Такви су народима шкодили а никад помагали.

У М. Милкову 1874 м. Јула.

Филарет Петровић,

Г Л А С Н И Ц.

Јереј Христофор Илић парох Штубички у окр. краинском 19 Маја тек. год. произведен је за протојереја у цркви Неготинској, и под 22 истог месеца постављен је за протојереја књажевачког, по молби.

Александер Алексијевић учитељ школе Рајачке 2 Јула тек. год. рукоположен је за *факона* а 3 истог месеца за *свештеника* у цркви Неготинској и намењен за пароха Брзонаданачког у окр. краинском, по молби.

Петар Поповић из Сикола учитељ школе Јасеничке 3 Јула тек. год. рукоположен је у цркви Неготинској за *факона* а 4 истог месеца за *свештеника* и намењен за пароха Речанског у окр. краинском, по молби.

Јереј Борђе Богдановић парох мокрањски у окр. краинском 16 Јула тек. год. премештен је за пароха Рогљевског, у истом округу по молби.